

ДЗ «Луганський національний університет  
імені Тараса Шевченка»  
(кафедра початкової освіти  
навчально-наукового інституту педагогіки і психології)  
Глухівський національний педагогічний університет  
імені Олександра Довженка  
КЗ «Харківська гуманітарна-педагогічна академія»  
Харківської обласної ради  
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка  
Маріупольський державний університет  
Тернопільський національний педагогічний університет  
імені Володимира Гнатюка  
Центр професійного розвитку педагогічних працівників  
Долинської міської ради Івано-Франківської обл.  
Центр професійного розвитку педагогічних працівників  
Чорноморської міської ради Одеської обл.  
Українська школа імені Ярослава Мудрого (м. Брюссель, Бельгія)

***«ПОЧАТКОВА ШКОЛА В НОВІЙ ОСВІТНІЙ  
РЕАЛЬНОСТІ: ТРАДИЦІЇ Й ІННОВАЦІЇ, ПРОБЛЕМИ  
Й ПЕРСПЕКТИВИ»***

**Матеріали  
II Всеукраїнської студентсько-викладацької  
науково-практичної конференції  
з міжнародною участю**

**Лубни  
2025**

УДК 373.3:001.895(06)

## **Рецензенти:**

**Прокопенко Альона Олександрівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики та фізики Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

**Мельник Лариса Володимирівна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти навчально-наукового інституту педагогіки і психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

**Початкова школа в новій освітній реальності: традиції й інновації, проблеми й перспективи: матеріали II Всеукр. студ.-викл. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (24 квітня 2025 р., м. Лубни). ДЗ «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Лубни, 2025. 241 с.**

До збірника увійшли матеріали II Всеукраїнської студентсько-викладацької науково-практичної конференції з міжнародною участю «Початкова школа в новій освітній реальності: традиції й інновації, проблеми й перспективи».

Для науковців, педагогів, здобувачів вищої освіти, абітурієнтів, широкого кола читачів.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)  
(протокол № 12 від 20 червня 2025 р.).

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

**1. Бібік Н.М.** Нова українська школа: poradnik dla vchytela / za zag. red. Н.М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с. **2. Воронцова Т. В.,** Пономаренко В. С. та інші. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу». Київ: Видавництво «Алатон», 2019. 128 с. **3. Крячко І.** Методика навчання астрономії в старшій загальноосвітній школі. К.: Видавничий центр «Наше небо», 2018. 244 с. **4. Типові освітні програми,** розроблені під керівництвом О.Я. Савченко, Р. Б. Шияна (3–4 класи). URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-1-4-klasiv> **5. Гільберг Т.,** Тарнавська С., Павич Н. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 – 2 класах ЗЗСО на засадах компетентнісного підходу: навч.-метод. Посібник. Київ: Генеза, 2019. 256 с. **6. Державний стандарт** початкової загальної освіти. Мін. осв. і науки України 21.02.2018. С. 4–35. **7. Концепція** Нова українська школа. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>

## ***ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ, РИЗИКИ***

### **ЕФЕКТИВНІСТЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

**Бідна Соломія Василівна,**

*магістрантка 1-го року навчання  
спеціальності «Початкова освіта»*

*Тернопільського національного педагогічного університету  
імені Володимира Гнатюка*

**Науковий керівник –**

*кандидат філологічних наук,  
доцент Турко О. В.*

*У статті розглядається вплив мультимедійних засобів на розвиток мовлення учнів початкової школи. Обґрунтовано важливість інтеграції нових технологій у навчальний процес, зокрема для стимулювання розвитку пізнавальних здібностей молодших школярів. Встановлено, що використання мультимедійних технологій дозволяє диференціювати навчання, активізувати мотивацію учнів і розвивати їхні творчі здібності.*

**Ключові слова:** мультимедіа, мультимедійні засоби, учні початкової школи, розвиток мовлення.

Сучасна освіта постійно стикається з необхідністю інтеграції нових технологій, що сприяють розвитку пізнавальних здібностей учнів. В умовах цифровізації навчальний процес активно змінюється, одним з важливих аспектів є використання мультимедійних засобів. Особливо це стосується початкової школи, де закладаються основи мовної грамотності, формуються навички спілкування та виразності мовлення.

**Метою статті** є аналіз впливу мультимедійних засобів на розвиток мовлення учнів початкової школи, виявлення переваг та можливостей застосування мультимедіа в освітньому процесі.

Особливості застосування мультимедійних засобів у початковій школі вивчали С. Стрілець, В. Коток (переваги застосування дидактичного мультимедійного контенту «KM Media ED PROFI»); В. Лапінський (робота з мультимедійною дошкою); О. Вашуленко (мультимедійні презентації як засіб організації повторення в початковому навчанні); О. Чупріна (види мультимедійних технологій) та ін.

«Мультимедіа – це спеціальна інтерактивна технологія, яка за допомогою технічних і програмних засобів забезпечує роботу з комп'ютерною графікою, текстом, мовленнєвим супроводом, високоякісним звуком, статичними зображеннями й відео» [1]. Застосування мультимедійних засобів у початковій школі вирізняється високим ступенем інтерактивності, наочністю й здатністю викликати інтерес до навчання. Завдяки мультимедіа вчитель має змогу урізноманітнити форми подачі матеріалу, адаптувати завдання до індивідуальних потреб учнів, а також створювати сприятливі умови для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності – слухання, говоріння,

читання й письма. Це сприяє активізації навчального процесу, формуванню стійкої навчальної мотивації, покращенню сприймання та засвоєння інформації, а також створює передумови для розвитку мовленнєвої компетентності молодших школярів.

*Розвиток мовлення молодших школярів* – це процес формування та удосконалення мовленнєвих навичок у дітей початкової школи, який включає як усне, так і писемне мовлення. Цей процес охоплює різні етапи та аспекти розвитку, від базових мовленнєвих умінь до складніших форм комунікації. Метою є не лише навчання дітей правильно виражати свої думки, але й забезпечення їх здатності ефективно спілкуватися, аналізувати, використовувати мову для творчості та пізнання світу [2].

Доцільно виокремити такі *напрями розвитку мовлення учнів початкової школи*: розвиток усного мовлення (монологічне мовлення, діалогічне мовлення), розвиток писемного мовлення (навчання техніці письма, складання творів, редагування та корекція текстів), розвиток словникового запасу, розвиток граматичних навичок, розвиток мовленнєвої культури, розвиток творчих здібностей через мовлення, розвиток мовлення через слухання та розуміння.

Ці напрями допомагають створити цілісну мовленнєву картину в молодших школярів, забезпечуючи їхній успішний розвиток у всіх аспектах мовної діяльності.

Використання мультимедійних засобів у початковій школі є дієвим інструментом для розвитку мовленнєвих навичок учнів:

- стимулюють пізнавальну активність учнів, викликають у дітей позитивні емоції, що є мотиваційним чинником до активного мовленнєвого вираження своїх думок;

- дозволяють варіювати форми подання інформації, що сприяє розвитку видів мовленнєвої діяльності, наприклад, перегляд відеосюжету з подальшим його переказом або прослуховування аудіоказки з подальшим обговоренням вчить учнів слухати, аналізувати, формулювати власні висловлювання;

- сприяють індивідуалізації та диференціації навчання, оскільки кожен учень може працювати у власному темпі, повторювати матеріал або виконувати додаткові завдання відповідно до рівня мовленнєвої підготовки;

- за допомогою мультимедійних засобів можна ефективно формувати та закріплювати мовні навички в ігровій формі, наприклад,

ігрові платформи (Kahoot, LearningApps, Wordwall) допомагають тренувати словниковий запас, граматичні конструкції, мовленнєві звороти в цікавій, доступній формі;

- мультимедійні презентації та віртуальні екскурсії розвивають образне мовлення, творчу уяву, вміння описувати, коментувати, висловлювати оцінні судження.

Ефективність застосування мультимедійних засобів у розвитку мовлення учнів початкової школи полягає в їхній здатності створювати багатоканальне середовище сприйняття, залучати учнів до активної взаємодії, урізноманітнювати навчальну діяльність і сприяти всебічному розвитку комунікативної компетентності. За умови педагогічно правильного використання мультимедіа стає потужним інструментом у формуванні мовленнєвої особистості молодшого школяра. Крім цього, мультимедійні засоби сприяють розвитку творчих здібностей учнів, допомагають формувати критичне мислення, а також підвищують мотивацію до навчання завдяки інтерактивності та новизні підходів до подання інформації.

## **Література**

1. Лютенко М. Г. Практичне використання мультимедійних технологій у початковій школі. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені КД Ушинського. Педагогічні науки*. 2018. № 4. С. 41–46.
2. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1–2 клас. URL: [Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf](http://Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf).
3. Чупріна О. В. Використання мультимедійних засобів навчання у початковій школі: аспекти і перспективи проблеми. *Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки*. 2012. Вип. 63. С. 177–180.

## **ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

**Брежнєва Надія Олегівна**

*студентка 1 курсу спеціальності «Початкова освіта»  
навчально-наукового інституту педагогіки і психології  
ДЗ «Луганський національний університет»*

|                                                                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Наступність і перспективність рівнів освіти</b>                                                            |    |
| <b>Васильченко О. О.</b> Вимоги до організації занять у закладі дошкільної освіти                             | 33 |
| <b>Гезун Н. С.</b> Формування мовленнєвої готовності дітей до навчання у школі засобами методики Глена Домана | 38 |
| <b>Карпець М. М.</b> Бесіда як метод розвитку мовлення дошкільників                                           | 42 |
| <b>Носкова Д. А.</b> Роль сюжетної картини у формуванні мовлення дітей дошкільного віку                       | 45 |
| <b>Рабовлюк Д. В.</b> Формуванні зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку                           | 50 |
| <b>Чеботар Н. С.</b> Дидактична гра як засіб розвитку дошкільників                                            | 53 |
| <b>Шелестинська Н. В.</b> Мовленнєвий розвиток дошкільників засобом театралізованої діяльності                | 58 |

### **Компетентнісний підхід до змісту початкової освіти.**

#### **Сучасні технології, методи, прийоми навчання**

|                                                                                                                                      |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Бабюк Т. В.</b> Формування комунікаційних навичок у школярів початкових класів                                                    | 63 |
| <b>Дубова К. В.</b> Формування діалогічних умінь учнів початкових класів на уроках читання                                           | 67 |
| <b>Кизилова В. В.</b> Шляхи вдосконалення комунікативних навичок учнів 4 класу на уроках літературного читання                       | 70 |
| <b>Кривопишко А. Г.</b> Соціальна компетентність здобувача початкової освіти: чинники та механізми формування                        | 76 |
| <b>Ліщенко Н. Ю., Мельник Л. В.</b> Метод сторітелінгу у викладанні громадянської та історичної освітньої галузі в початкових класах | 81 |
| <b>Ліщенко Н. Ю.</b> Конспект уроку-екскурсії з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» для 3 класу                                   | 86 |
| <b>Пасічник Ю. О.</b> Курс «Літературне читання» в системі початкової освіти, його роль у формуванні ефективного читача              | 91 |
| <b>Правова Н. В.</b> Методика вивчення астрономічних знань у 1-4 класах                                                              | 95 |

### **Цифровізація початкової освіти: проблеми, перспективи, ризики**

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Бідна С. В.</b> Ефективність мультимедійних засобів у розвитку мовлення учнів початкової школи | 99 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|